

І сонце піде геть

Любов Пономаренко

Дзвонять порцелянові чашки на блюдцях у передпокої. Виноград розпускає листя. Лунко б'ється серце нашого великого будинку. Ідуть по вулиці жінки із золотавими кошиками. І хтось тихо ступає по килиму — "шам-шам". Ти вже знаєш — так підкрадається тільки зрада. Чи йде, чи не йде. Хтозна, що воно таке.

Мій чоловік стоїть на терасі, починається дощ. Грім метає ікру великого страху. Хтось у сусідньому будинку розмовляє зі старим фортепіано. А чоловік стоїть на терасі, як і тисячу років тому. Дим від його люльки облягає кущі жасмину. Скоро він зайде, і ми до обіду обміняємося буденними фразами. Вогко, треба почистити димоходи і розпалити камін. Листоноша довго не приносить вечірні газети. Марко не телефонує із Санкт-Петербурга. Міг би й згадати про батьків. І весь цей час, доки ми говоримо, зрада тихо чимчикує з передпокою. Це моя зрада. З маленького кошеняти вона виросла в хижого звіра.

Збиваючи до неба калюжі, летить швидка допомога. За сітками вікон — сірі протокольні обличчя. І треба, треба, треба все це зупинити! Моя калічна сестра з гарячими сухими руками стоїть на дверях у коридорі. Вона зайняла всю пройму, але її тіла, духу і сили не вистачить. Зрада сильніша. А годинник на стіні відраховує та й відраховує літа поміж горіховими ліжками, поміж томами Гемінґвея, поміж мокрими кущами.

Несподівано чоловік увімкнув музику Штрауса і запросив мене до вальсу під сполоханим дощем. Він вальсує, як він вальсує! Але навіть тепер його очі, мов гострі сірі камінці, боляче б'ють мене по всьому тілу. Його жорсткі, мов пружини, руки, можуть мене розламати або кинути під ноги мокрим кущам і деревам. Велике кохання завжди залишає великі руїни.

Але я думаю про інші руки, готові залюбити до смерті. Треба ж, такий ураган кохання! Ти жодного разу не зателефонував, жодного разу не зупинив мене на дорозі простими словами. Стрункі й витончені жінки звиваються біля тебе в'юницями. У рулонах свинцевого снігу обабіч дороги замотана твоя машина. І тисячі льодяних дзвінків на обмерзлих уночі гілках кличуть на допомогу.

Це наша рання весна. На ближньому каньйоні ієрогліфами кохання розписано завтрашній день. Той день, до якого, мов рись, прокрадається зрада. Тому так тривожно під час грому дзвонить у передпокої порцеляна. Тому мій чоловік дивиться крізь мури і стіни. Тому, подавши обід, моя сестра-близнючка зривається на кухні в риданнях:

— Бог дав тобі ч-чоловіка!

І я мечуся по будинку, аби не чути, як б'ється серце кімнат, коридорів і вікон. Дім у тихому стресі, у тузі, у розпачі. Сірі камінчики очей мого чоловіка нишпорять по всіх закутках. Він знає, що коли я повертаюся пізно і ховаюся в мансарді, щось таки

трапилося.

Дах будинку переводить подих. Хапає на льоту галузки, що їх скидає розвихрене дерево. Я тільки чую, як вони свистять.

Отаке буреломне, таке запізніле кохання! Діти пишуть листи "тату й мамо", сестра — стара діва — замикає вхідні двері ланцюгами, падає біля образів, у сухих і гарячих руках тримаючи свічку. Чоловік досі в смокінгу стоїть на терасі, перегортаючи часопис. У телевізорі болящі і бездомні шукають прихистку. Чорношкірі дітлахи просять милостині. На сусідній вулиці завалилися три гаражі, відкрилися підземні ходи. Там на глиняних стінах плачуть лики святих. Приїхав монах з-під Лубен і читав проповідь. Діди, чекаючи хлібовозки, говорять про війну в Іраку. І все відболює, відривається, відлітає на той кінець життя.

Хижий звір уже тут, поруч. Одним стрибком він може все переламати, перебити, перевернути. Що ж, велике кохання — завше знак великої біди. Зраду ще можна зупинити. Якщо кинути на покайну стіну твої смолянисті погляди. Наші випадкові зустрічі. Мої фантазії, розіп'яті на віконницях світанкового розпачу. Якщо завтра, о дев'ятій тридцять, коли ми стоятимемо біля кіоску за свіжими газетами, глянути тобі в очі. Обгорнути глибиною річок, гірким листом лісів. І сказати:

— Мужчина, чого ви претесь наперед?

Сказати це — й полетіти додому, впасти зі скелі розпачу. Обхопивши голову, замре акація біля мансарди. А сонце, мов червоне око хижого звіра, поблимає — та й піде геть.